

OBSAH

Předmluva (<i>Stanislav Pospíšil, Jan Řídký</i>)	9
Úvod (<i>Věra Dvořáčková</i>)	11
Výzkumný a zkušební ústav hmot a konstrukcí stavebních v první Československé republice (<i>Jiří Šoukal, Kamila Mádrová, Věra Dvořáčková</i>)	13
Výzkumnictví a zkušebnictví stavebních materiálů a konstrukcí v českých zemích a v Československu	13
Vznik a první léta stavebního ústavu	15
František Klokner	19
Státní autorizace a organizace ústavu	24
Prostorové zařízení ústavu	25
Odborná činnost ústavu v kontextu československé vědy i průmyslu	29
Zkoušky mostních staveb	37
Pedagogická a osvětová činnost ústavu	40
Karel Špaček (1866–1937) a Výzkumný a zkušební ústav přirozených kamenů	43
Výzkumný a zkušební ústav hmot a konstrukcí stavebních za druhé světové války (<i>Kamila Mádrová, Jiří Šoukal</i>)	45
Organizace výzkumnictví v předečer války a po jejím zahájení	45
Hacarův boj za zachování ústavu	46
Bedřich Hacar	49
Forschungs- und Prüfungsanstalt für Baustoffe und Baukonstruktionen	55
Zkušebnictví za okupace	57
Dálnice Praha – Brno – hranice se Slovenskem	60
Mostní stavby a tunely	62
Vodní dílo na Berounce	63
Bratr K. H. Franka na půdě dejvického ústavu	65
Konec války	67
Stanislav Bechyně	69
Kloknerův výzkumný a zkušební ústav hmot a konstrukcí stavebních v letech 1946–1952 (<i>Věra Dvořáčková</i>)	72
Poválečný rozvoj vědy a techniky	72
Organizace a činnost ústavu	74
Každodenní život v ústavu	74
Kloknerův ústav v roli bohaté nevěsty	76
Ústav teoretické a aplikované mechaniky Československé akademie věd (1953–1963) (<i>Věra Dvořáčková</i>)	79
Budování Československé akademie věd	79
Technická sekce	79

Zřízení Ústavu teoretické a aplikované mechaniky	81
Organizační struktura	83
<i>Konrád Hruban</i>	85
Personální zabezpečení	88
<i>František Faltus</i>	91
Pracovní morálka	94
Umístění ústavu	94
<i>Areál kláštera na Slovanech (Emauzy)</i>	97
Život v popravní době	104
Zaměření ústavu	105
Výsledky činnosti	107
Vodní dílo Orlík	110
Zprávy Ústavu teoretické a aplikované mechaniky	112
<i>Václav Tesar</i>	113
Mezinárodní spolupráce	116
<i>Miroslav Škaloud</i>	117
RILEM 1961	119
Ústav teoretické a aplikované mechaniky ČSAV a Stavební ústav ČVUT	123
<i>Alois Myslivec</i>	125

Ústav teoretické a aplikované mechaniky ČSAV (1963–1989) (Věra Dvořáčková)	128
Ústav po delimitaci	128
Zaměření ústavu (opět) ve spirále pochybností	131
Před okupací	134
<i>Otakar Novák</i>	137
Srpnová okupace a nástup normalizace	139
<i>Ondřej Fischer</i>	141
<i>Jiří (George) Dvořák</i>	142
<i>Vladimír Koloušek</i>	143
Utnutí výzkumu aeroelastických jevů	145
<i>Zdeněk Sobotka</i>	148
<i>Vratislav Kafka</i>	149
Počátky výzkumné infrastruktury v Emauzích	150
Výzkumná činnost v odděleních	151
Činnost pro praxi	155
<i>Richard Bareš</i>	158
Éra Jaroslava Němce	159
<i>Jaroslav Němec</i>	162
Pracoviště v Plzni	164
Rozvoj výzkumné infrastruktury v osmdesátých letech	166
<i>Jiří Náprstek</i>	169
Expertní činnost pro praxi	170
Všednodenní ruch v ústavu před sametovou revolucí	173
<i>Vladimír Březina</i>	177
Spolupráce se zahraničím v letech 1963–1989	178
Mezinárodní společnosti	181
Konference	182
Československá společnost pro mechaniku při ČSAV	184
Poslední dějství předlistopadových dějin ústavu	185
<i>Karel Juliš</i>	187
<i>Josef Jíra</i>	188

Ústav teoretické a aplikované mechaniky

po roce 1989 (<i>Věra Dvořáčková, Miloš Drdácký, Stanislav Pospíšil</i>)	190
Československá akademie věd a rok 1989	190
Akademie věd ČR	192
ÚTAM po roce 1989	194
<i>Miroš Pirner</i>	195
Rehabilitace v ÚTAM	197
<i>Ladislav Fryba</i>	200
Z Emauz na Prosek vedla cesta trnitá	201
<i>Prosek</i>	204
ÚTAM AV ČR	206
Konec druhého tisíciletí	207
<i>Miloš Drdácký</i>	214
Akademie věd po roce 2000	218
ÚTAM po roce 2000	218
<i>Stanislav Pospíšil</i>	225
Současnost	227

Exkurzy do oborů rozvíjených v ÚTAM

<i>(Miloš Drdácký, Ivo Herle, Ondřej Jiroušek, Jiří Náprstek, Stanislav Pospíšil, Věra Dvořáčková)</i>	228
Experimentální metody v mechanice a zkušebnictví	228
<i>Jan Javornický</i>	236
<i>Michal Kloiber</i>	236
<i>Martin Šperl</i>	237
<i>Jaroslav Valach</i>	237
<i>Daniel Vavřík</i>	237
<i>Michal Vopálenský</i>	238
Památková věda	239
<i>Jiří Adámek</i>	247
<i>Jiří Bláha</i>	247
<i>Tomáš Drdácký</i>	247
<i>Bohumil Kasal</i>	248
<i>Jakub Novotný</i>	249
Materiálová věda	250
<i>Karel Bucháček</i>	256
<i>Lubomír Gajdoš</i>	256
<i>Miroslav Hlaváček</i>	256
<i>Jiří Minster</i>	257
<i>Zuzana Slížková</i>	257
<i>Jan Válek</i>	258
<i>Alberto Viani</i>	258
Stavební dynamika a aerodynamika	259
<i>Vladimír Fiřt</i>	266
<i>Cyril Fischer</i>	266
<i>Stanislav Hračov</i>	267
<i>Radomil Král</i>	267
<i>Sergii Kuznetsov</i>	267
<i>Shota Urushadze</i>	268
Stabilita tenkostenných konstrukcí	269
<i>Jindřich Kratěna</i>	275

<i>Marie Zörnerová</i>	275
Biomechanika	276
<i>Ondřej Jiroušek</i>	279
<i>Daniel Kytyř</i>	279
Geomechanika	280
<i>Jaroslav Feda</i>	282
<i>Ivo Herle</i>	283
<i>Lumír Pruška</i>	284
Výhled do budoucna namísto závěru (<i>Stanislav Pospíšil</i>)	285
Seznam pramenů a literatury	287
Summary	296
Resümee	298
Jmenný rejstřík	300
Seznam zkratek	306
Seznam vyobrazení	310